

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/7/2021
Identifikačné číslo spisu: 7115011449
Dátum vydania rozhodnutia: 12.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7115011449.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí konanom 12. mája 2021 v Bratislave v trestnej veci obvineného I. P. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona a iný trestný čin o dovolaní obvineného I. P. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/133/2019, z 24. júna 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. P.
o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkami Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, z 9. novembra 2017 a z 11. septembra 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/133/2019, z 24. júna 2020 bol obvinený I. P. uznaný za vinného zo spáchania zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona pre skutky podrobne rozvedené v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, z 9. novembra 2017.

Postupom podľa § 44 Trestného zákona bolo (rozsudkom krajského súdu) „za skutok č. 1 kvalifikovaný ako prečin podľa § 20 a § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 140 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil v presne nezistenom období v čase koncom roka 2014 až do 8. februára 2015 upustené od uloženia súhrnného trestu a za skutok č. 2 kvalifikovaný ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil v presne nezistenom čase od 19.00 h dňa 26. októbra 2009 do 8.00 h dňa 27. októbra 2009 upustené od uloženia ďalšieho trestu, nakoľko trest uložený mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/7/2016, z 18. augusta 2016, ktorým bol obvinenému I. P. uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia pokladá na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný".

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/133/2019, z 24. júna 2020 ako aj proti uzneseniam Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/4/2018, z 30. augusta 2018 a sp. zn. 4To/30/2019, zo 7. mája 2019 podal prostredníctvom obhajcu dovolanie obvinený I. P. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i), písm. h) Trestného poriadku.

Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i), písm. h) Trestného poriadku obvinený odôvodnil nasledovne: „Krajský súd v rozsudku z 24. júna 2020, sp. zn. 4To/133/2019, odignoroval a nerešpektoval záväzný právny názor vyjadrený v náleze Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 302/2015, zo 4.11.2015, ktorý obsahovo vychádza z nálezů Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 670/2005, kde uviedol „k extenzívnej aplikácii zákazu reformatio in peius vedie i zrejmy fakt, že posledným arbitrom toho čo je, či nie je na jeho prospech (obžalovaného), nie je súd, ktorý nepochybne pri úvahe, či nejaká zmena obvinenému prospieva, či vôbec nie vedený i vlastnými hodnotovými predstavami. Takto široko koncipovaný zákaz zmeny k horšiemu (reformatio in peius), platí aj pre konanie o odvolaní (...). Krajský súd v Košiciach napriek formálnemu poukázaniu na znenie tejto zásady v príslušnom ustanovení Trestného poriadku, reálne konal v rozpore s ňou, keď zrušil prokurátorom napadnutý rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“), sp. zn. 7T/58/2015, z 11. septembra 2019, ktorým mi bol uložený nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov, ktorého uloženie ako obžalovaný som sám navrhoval v konaní pred okresným súdom ako aj v predchádzajúcom odvolacom konaní a z ktorého obsahom súhlasil, keďže z materiálneho hľadiska bolo jeho uloženie pre mňa priaznivejšie ako v prvom rozsudku Okresného súdu Košice I z 9. novembra 2017, kde bolo upustené od uloženia súhrnného trestu s poukazom na § 44 Trestného zákona. Uloženie súhrnného trestu, po doplnení dokazovania o chýbajúcu časť zbíhajúcej sa trestnej činnosti je pre odsúdeného priaznivejšie a bolo jedinou možnou zákonnou (v zmysle zásady zákazu zmeny k horšiemu - reformatio in peius a v zmysle právnej vety vyjadrenej v náleze ÚS SR - I. ÚS 302/2015) alternatívou k predtým nesprávne - nezákonne uloženému súhrnnému trestu, od ktorého bolo upustené, ktoré ho materiálne znevýhodňovalo a poškodzovalo. Konanie krajského súdu, vyjadrené v napadnutom rozsudku bolo v rozpore so záväzným právnym stanoviskom Ústavného súdu SR, bolo v rozpore so zákonom, pričom definícia samotnej zásady zákazu zmeny k horšiemu (reformatio in peius) bola aplikovaná v neprospech ods. I. P., napriek opačnému tvrdeniu súdu II. stupňa“.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol nasledovne: „Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, z 9. novembra 2017, bol ods. J. Tatič po predchádzajúcom vyhlásení o vine, uznaný za vinného a na podklade nesprávneho - nezákonného návrhu prokurátora, od ktorého bolo upustené, pretože viacčinný súbeh zbíhajúcej sa trestnej činnosti, ktorý bol pre dva skutky obžalovaného návrhu rôzny, teda prerušený rozsudkom ŠTS v Pezinku zo 17. marca 2016, sp. zn. PK - 2 T/33/2015, premostený, resp. zliaty do jednoliateho celku, a tým vytvorený súbeh - súhrn trestnej činnosti bez jeho prerušenia zlegalizovaný tým, že prokurátor sa priamo na hlavnom pojednávaní možnosti na nápravu - odvolania vzdal. Po písomnom vyjadrení odsúdeného k dôvodom odvolania prokurátor opätovne vo svojej replike zotrval na svojom názore, ktorým nezákonnosť rozsudku Okresného súdu Košice I odobruje. V odvolacom konaní súd II. stupňa - Krajský súd v Košiciach, sp. zn. 4To/4/2018, rozhodol 30. augusta 2018 uznesením tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na doplnenie dokazovania a nové rozhodnutie. Neidentifikoval však nesprávne - nezákonne uložený súhrnný trest podľa § 42 Trestného zákona, od ktorého uloženia bolo v zmysle § 44 Trestného zákona upustené, nevytkol túto skutočnosť súdu I. stupňa, ani ho neupozornil na vzniknutú právnu situáciu a možný postup s poukazom, resp. v súlade s nálezom Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 302/2015. Preto Krajský súd svojimi nezákonnými a zmätočnými intenciami odporučal súdu I. stupňa skúmať „recidívu“ vo vzťahu k absentujúcej časti zbíhajúcej sa trestnej činnosti, ktorá už bola nesprávne uloženým rozsudkom okresného súdu „odstránená“. V následnom konaní na súde I. stupňa, okresný súd správne identifikoval vzniknutú situáciu (napriek zmätočným intenciám Krajského súdu v Košiciach v jeho písomnom vyhotovení uznesenia) a v súlade s nálezom ÚS SR, sp. zn. I. ÚS 302/2015, po doplnení dokazovania chýbajúcu časť zbíhajúcej sa trestnej činnosti (pri už neexistujúcej recidíve) včlenil do navrhovaného novo uloženého súhrnného trestu prokurátorom aj odsúdeným J. T. v zmysle § 42 vo výmere 13 rokov nepodmienečne. Nejednal teda Okresný súd Košice I ani proti vôli odsúdeného a ani v rozpore so zásadou zákazu zmeny k horšiemu (reformatio in peius). Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I ešte pred vyhlásením rozsudku na hlavnom pojednávaní konanom 17. decembra

2018 zaslal súdu „modifikáciu záverečnej reči“, ktorej obsah mienil predniesť, avšak súd I. stupňa mu to neumožnil. „Modifikácia záverečnej reči“ však svojim obsahom bola v rozpore so zákonom - zásadou zákazu reformatio in peius a súčasne odporovala aj nálezú ÚS SR, sp. zn. 302/2015. Po vyhlásení rozsudku ho prokurátor napadol odvolaním. V ďalšom poradí druhom odvolacom konaní na súde II. stupňa - Krajskom súde v Košiciach, sp. zn. 4To/30/2019, zo 7. mája 2019, opätovne zrušil rozhodnutie súdu I. stupňa, keďže zistil procesné pochybenie súdu I. stupňa, ale samotného merita veci sa nedotkol a vec vrátil opakovane súdu I. stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie, pričom učiniť rozhodnutie mohol sám a neexistoval zákonný dôvod, aby tak konal. Krajský súd však konal účelovo, aby prokurátorovi jeho „modifikované odvolanie“ v zmysle zákona (§ 319 Trestného poriadku) odmietnuť nemusel a umožnil mu tak pred súdom I. stupňa predniesť jeho modifikáciu nezákonnej záverečnej reči viediac, že dovolanie podať nemôže, keďže možnosti podať odvolanie voči rozsudku Okresného súdu Košice I z 9. novembra 2017 sa vzdal. Tým, že sa Krajský súd v Košiciach v konaní o odvolaní vyvolanom prokurátorom na neverejnom zasadnutí 7. mája 2019, sp. zn. 4To/30/2019, nedotkol merita veci v zmysle ustálenej súdnej praxe de facto prejednikoval právoplatnosť odvolaním nedotknutej časti napadnutého rozsudku vyneseneho Okresným súdom Košice I, sp. zn. 7 T/58/2015, zo 17. decembra 2018, na podklade ktorého v ďalšom konaní pred okresným súdom 11. septembra 2019 bol vyneseny po oprave procesného pochybenia obsahovo identický rozsudok. Konanie Krajského súdu v Košiciach, v dvoch vyššie uvedených odvolacích konaniach z 30. augusta 2018, sp. zn. 4To/4/2018 a zo 7. mája 2019, sp. zn. 4To/30/2019, bezpochyby preukázalo absenciu nestrannosti ako aj účelovosť rozhodovacej činnosti v rozpore so zákonom, čo je v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces a právom na nestranný a nezaujatý súd. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd v poradí treťom odvolacom konaní z 24. júna 2020, sp. zn. 4To/133/2019, po opätovnom rozhodnutí Okresného súdu Košice I vo veci a odvolaní sa prokurátora, vo veci rozhodol sám tak, že podľa ustanovenia v § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku („zistiť porušenie ustanovenia Trestného zákona“) zrušil rozsudok súdu I. stupňa vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a vynesol nový rozsudok. V napadnutom rozsudku však Krajský súd v Košiciach priamo preukazuje (strana 13 rozsudku) nelegitimitu - nezákonnosť svojho rozhodnutia, keď neguje svojou konštatáciou „Odvolací súd nemohol napraviť túto nesprávnosť (rozumej nezákonnosť), vzhľadom na ustanovenie § 327 ods. 2 Trestného poriadku“. Podľa logiky v rozsudku vydanom krajským súdom je z dvoch nezákonných rozhodnutí Okresného súdu Košice I vo výroku o uloženom súhrnnom treste v zmysle § 42 Trestného zákona druhý a tretí v rade zo 17. decembra 2018 a 11. septembra 2019 vychádzajúci z prvého rozsudku taktiež nezákonného z 9. novembra 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/4/2018, z 30. augusta 2018 nezákonnejší, keďže sa naň nevzťahuje zásada zákazu k horšiemu (reformatio in peius), aj keď z obsahu nálezu ústavného súdu jasne vyplýva, že táto zásada (reformatio in peius) sa prenáša aj na sekundárne rozhodnutie súdu, a to práve v odvolacom konaní, resp. v konaní na I. stupni po zrušení rozsudku súdu I. stupňa v odvolacom konaní. Preto logicky je odôvodnenie zrušenia rozsudku súdu I. stupňa Krajským súdom v Košiciach z 24. júna 2020 v rozpore s ustanovením v § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku v rozpore so zákonom a konanie Krajského súdu v Košiciach nelegitímne a bez opory vo vyššie uvedenom ustanovení Trestného poriadku, podľa ktorého nebolo možné zrušiť rozsudok Okresného súdu Košice I“.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/133/2019, z 24. júna 2020 ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a aby prikázal Krajskému súdu v Košiciach, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor nasledovne: „Argumentácia odsúdeného o porušení zákazu reformationis in peius nie je namieste a nie je relevantná. V nálezú Ústavného súdu SR pod sp. zn. I. ÚS 302/2015, zo 4. novembra 2015, na ktorý sa dovolateľ odvoláva, je uvedená absolútne iná situácia ako v tomto prípade. V rámci tohto nálezu sa uvádza, citujem: Mám za to, že v súdnej veci došlo k porušeniu zásady „zákazu reformatio in peius“ a to tým, že odvolací súd napriek tomu, že odvolanie podal len sťažovateľ

- 1) ho uznal za vinného zo spáchania trestného činu podľa prísnejšej skutkovej podstaty,
- 2) mu uložil peňažný trest vo výške 1.000.000 SKK, prvý krát až v odvolacom konaní (nehovoriac o tom, že vôbec neskúmal majetkové a osobné pomery sťažovateľa). Z vyššie uvedených skutočností

vyplýva, že zmenou k horšiemu nie je len zmena vo výmere trestu, ale aj uloženie iného druhu trestu, prípadne zmena právnej kvalifikácie oproti pôvodnému stavu. Sťažovateľ po podaní odvolania voči rozsudku prvostupňového súdu a zistení skutočnosti, že prokurátor a ani poškodený nepodali voči predmetnému rozsudku riadny opravný prostriedok, legitímne očakával, že mu nemôže byť uložený nielen horší trest než ten, ktorý mu bol uložený prvostupňovým súdom, ale ani iný druh trestu a rovnako očakával, že sa nemôže zhoršiť jeho postavenie vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku ustálenéj rozsudkom prvostupňového súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené, argumentácia odsúdeného, prostredníctvom jeho obhajcu nie je legitímna, pretože v rámci poukazovanej inej trestnej veci, nepodali odvolanie ani prokurátor, ani poškodený. V predmetnej trestnej veci, tak voči rozhodnutiu Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/15, zo 7. decembra 2018 ako aj voči rozhodnutiu Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/15, z 11. septembra 2019, podal prokurátor riadny opravný prostriedok v podobe odvolania, pretože súhrnné tresty týmito rozhodnutiami uložené, boli nesprávne a nezákonné. Intervenujúci prokurátor si tak počas celého trestného konania držal svoj právny názor, a v tejto právnej línii, vždy uvádzal, že bude potrebné uložiť dva samostatné tresty, resp. ku obojm skutkom samostatne upustiť od uloženia súhrnného trestu, a to z nasledovných dôvodov:

Skutok obžalovaného v bode 1/ zrušeného rozsudku Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 7T/58/2015, z 9. novembra 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/4/2018, z 30. augusta 2018 bol spáchaný koncom roka 2014 až do 8. februára 2015, to jest skôr, ako bol vyhlásený rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 2T/33/15, zo 17. marca 2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/7/16, z 18. augusta 2016, vo vzťahu ku tomuto skutku mal súd v zmysle § 44 Tr. zák. upustiť od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 2T/33/15, zo 17. marca 2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/7/16, z 18. augusta 2016, nakoľko trest vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov ku tomuto skutku, právne kvalifikovaného ako prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák., kde je trestná sadzba 6 mesiacov až 3 roky, je na ochranu spoločnosti a nápravu páchatelia dostatočný.

Vo vzťahu ku skutku obžalovaného v bode 2/ zrušeného rozsudku Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 7T/58/2015, z 9. novembra 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/4/2018, z 30. augusta 2018, ktorý bol spáchaný dňa 26. októbra 2009 do 27. októbra 2009, to jest skôr, ako bol vyhlásený rozsudok Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/13, z 8. augusta 2013, ako aj rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/07, zo 4. marca 2013, mal rovnako súd samostatne v zmysle § 44 Tr. zák. upustiť od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/13, z 8. augusta 2013, nakoľko trest vo výmere 9 rokov k tomuto skutku, kde je trestná sadzba 3 roky až 10 rokov (§ 212 ods. 4 Tr. zák.), je na ochranu spoločnosti a nápravu páchatelia dostatočný. Skutok obžalovaného, pre ktorý bol vyhlásený rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 2T/33/15, zo 17. marca 2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/7/16, z 18. augusta 2016, bol spáchaný neskôr, ako bol vyhlásený rozsudok Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/13, z 8. augusta 2013, ako aj rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/07, zo 4. marca 2013, preto v prípade tohto skutku ide o recidívu a nie o zbíhajúcu sa trestnú činnosť. Z tohto titulu nebol Špecializovaným trestným súdom, sp. zn. 2T/33/15, zo 17. marca 2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/7/16, zo 18. augusta 2016 uložený súhrnný trest, ale trest samostatný. Vzhľadom k tomuto prerušeniu súbehu trestných činov, prichádzajú do úvahy v predmetnej trestnej veci iba dva samostatne uložené tresty, resp. v prípade oboch skutkov samostatne upustiť od uloženia súhrnného trestu, a to bolo intervenujúcim prokurátorom prezentované v konaní pred súdom. Súhlasím s tvrdením dovolateľa, že uloženie súhrnného trestu by bolo pre odsúdeného priaznivejšie, ale takéto uloženie súhrnného trestu by bolo nezákonné a nesprávne.

Od uloženia súhrnného trestu v zmysle § 44 Trestného zákona možno upustiť len vtedy, ak sú splnené formálne podmienky na uloženie súhrnného trestu. Tak vo vzťahu k skutku 1/ ako aj k skutku 2/ rozsudku boli splnené podmienky na uloženie súhrnného trestu, resp. bolo potrebné ku každému samostatne upustiť od jeho uloženia. V kontexte vyššie uvedeného je upustenie od uloženia súhrnného trestu nepriaznivejšie pre odsúdeného ako uloženie súhrnného trestu za oba skutky naraz, čím nebola

porušená zásada zákazu reformationis in peius. To, že odvolací súd aj vo všeobecnosti prehodnotí svoj právny názor, čo sa výroku o treste týka, pričom pri oboch rozhodnutiach bol výrok o treste napadnutý prokurátorom, nie je ani v rozpore so zákonom, ani porušením zásady zákazu zmeny k horšiemu".

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/133/2019, z 24. júna 2020 je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštitúcia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viažanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú

rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „práva na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ako obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného I. P. zásadným spôsobom, a teda k takej skutočnosti, ktorá sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Obvinený tento dovolací dôvod neodôvodnil ani vecne ani relevantne, pričom z jeho argumentov je nad všetky pochybnosti zrejmé, že je „rozhorčený“ nad rozhodnutiami a postupom krajského súdu: „...Krajský súd v konaní o odvolaní vyvolanom prokurátorom na neverejnom zasadnutí 7. mája 2019, sp. zn. 4To/30/2019, sa nedotkol merita veci v zmysle ustálenej súdnej praxe, a tým de facto prejudikoval právoplatnosť nedostupnej časti napadnutého rozsudku vyneseného Okresným súdom Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, z 18. decembra 2018...“ (poznámka najvyššieho súdu - krajský súd nič neprejudikoval, pretože výrok o vine sa stal po rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/4/2008, z 30. augusta 2018 právoplatným, a teda táto skutočnosť vyplýva priamo zo zákona). Ďalej obvinený argumentoval: „konanie Krajského súdu v Košiciach v dvoch odvolacích konaniach z 30. augusta 2018 a 7. mája 2019 bezpochyby preukázal absenciu nestrannosti ako aj účelovosť rozhodovacej činnosti v rozpore so zákonom, čo je v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces a s právom na nestranné nezaujatý súd“. „Krajský súd priamo preukazuje nelegitimitu - nezákonnosť svojho rozhodnutia...“, „... konaním Krajského súdu v Košiciach došlo k nelegitímnemu a nezákonnému konaniu“.

Takéto argumenty dovolateľa nezodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto najvyšší súd nezistil naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Z uvedeného vyplýva, že dovolanie možno podať z jedného z týchto dôvodov:

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého

bol uznaný za vinného, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.).

Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Pre správnu subsumpciu námietok obvineného k výroku o treste považuje dovolací súd za potrebné ozrejmiť vzájomnú konkurenciu uvedeného dovolacieho dôvodu s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (S 5/2011-III).

Z tohto pohľadu má ustanovenie § 42 a nasl. Trestného zákona kogentnú povahu, a preto dovolací prieskum správnosti jeho použitia spadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a nie pod písm. h) § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvineným namietané neuloženie súhrnného trestu zvlášť v prípade, ak bolo upustené od uloženia súhrnného a ďalšieho trestu, nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, a preto najvyšší súd konštatuje jeho nenaplnenie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad

(nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

V podstate celé dovolanie obvineného zodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prostredníctvom, ktorého možno riešiť pochybenia súdov nižších stupňov pri ukladaní súhrnného trestu. Preto považuje najvyšší súd argumentáciu obvineného v tomto smere za vecnú avšak nie za opodstatnenú. Dôvody prečo, sú uvedené nižšie. Najvyšší súd nezistil naplnenie ani tohto dovolacieho dôvodu.

K podstate veci.

Najvyšší súd preskúmal v časovej súvzťažnosti rozhodnutia súdov nižších stupňov s ohľadom na správnosť ukladania trestov s relevantným dopadom na predmetnú vec a zistil nasledovné.

1/ Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/67/2012, zo 16. januára 2013 bol obvinenému I. P. uložený samostatný trest odňatia slobody vo výmere sedem a pol roka. Súd rozhodli správne, keď uložili obvinenému samostatný trest odňatia slobody.

2/ Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013 bolo upustené od uloženia súhrnného trestu s ohľadom na odsúdenie menovaného rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012 (7 a pol roka). Súd rozhodol nesprávne a veľmi výrazne v prospech obvineného. Na upustenie od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012 neboli splnené podmienky (upustiť od uloženia súhrnného trestu možno len vtedy, ak by bolo možné uložiť súhrnný trest), pretože medzi trestným činom - skutkom (pre účely tohto rozhodnutia ďalej už len „skutkom“) z 18. januára 2002 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013 a skutkami z 28. marca 2009 a 23. decembra 2010 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012 neexistoval viacčinný súbeh (nevyhnutná podmienka na uloženie súhrnného trestu alebo na upustenie od uloženia súhrnného trestu, k tomu pozri napr. R8/1974, R34/1965, R42/1980, R52/1971 a ďalšie). Viacčinný súbeh bol „pretrhnutý“ rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/203/2003, z 12. februára 2004, ale aj trestným rozkazom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, z 31. mája 2007, doručený obvinenému 6. júna 2007 (č. l. 145) a prvým rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, z 10. novembra 2008. Správne mal byť rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013 uložený obvinenému samostatný trest odňatia slobody vo výmere 2 až 8 rokov (primerane S 59/2018). Súhrnný trest vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/203/2003, z 12. februára 2004 nebolo možné uložiť s ohľadom na § 42 ods. 3 Trestného zákona (vo veci 4T/203/2003 sa osvedčil 30. marca 2009).

3/ Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013 bol obvinenému I. P. uložený súhrnný trest vo výmere 8 rokov za súčasného zrušenia výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012. Súd rozhodol nesprávne a opäť v prospech obvineného. Obvinenému mal byť uložený samostatný trest odňatia slobody vo výmere 1 - 6 rokov. Súhrnný trest nebolo možné uložiť pre neexistenciu viacčinného súbehu medzi skutkom zo 4. decembra 2006 vo veci, sp. zn. 2T/47/2007, a skutkami z 28. marca 2009 a 23. decembra 2010 vo veci, sp. zn. 8T/14/2011. Viacčinný súbeh bol „pretrhnutý“ trestným rozkazom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, z 31. mája 2007 doručený obvinenému 6. júna 2007 (k tomu pozri napr. R57/1977), ale aj

prvým rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, z 10. novembra 2008 (k tomu pozri R41/1968). Skutky z 28. marca 2009 a 23. decembra 2010 vo veci, sp. zn. 8T/14/2011, bolo potrebné s ohľadom na vyššie uvedené posúdiť ako tzv. nepravú recidívu.

4/ Rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013 bol obvinenému I. P. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov za súčasného zrušenia výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2011 (upustené od uloženia súhrnného trestu) a výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013. Uloženie súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013 bolo síce možné, ale vo výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Trebišov nie dostatočne vyjadrené. Z výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Trebišov vyplýva, že súd zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013 a výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013. Ak by najvyšší súd striktné zohľadnil, že nebol zrušený aj výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012, došlo by (zrušením len výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007 zo 4. marca 2013) k obnoveniu výroku o treste rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011 (7 a pol roka - R58/1977, R55/2006 ČR, R48/2010 ČR, JTK14/2010) a tento trest by tak „pribudol“ k trestu odňatia slobody vo výmere 9 rokov (OS Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013), a k trestu odňatia slobody vo výmere 12 a pol roka (rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016). Išlo by ale o takú extrémnu nespravodlivosť (nenapraviteľnú žiadnym spôsobom okrem individuálnej milosti), že najvyšší súd „prižmúril oči“ a zohľadnil, že vo výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, je zmienka a odkaz aj na výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012 a priznal tomuto výroku zrušujúci účinok, vzťahujúci sa aj na výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trebišov je totižto zrejmé, že takto aj súd mienil rozhodnúť. Dôsledkom takéhoto „dobrodenia“ najvyššieho súdu v prospech obvineného je, že v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, chýba výrok o treste, ktorý ale tým pádom je v rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013. Ak by najvyšší súd nevyslovil takéto „dobrodenie“, obvinený by musel vykonať ešte aj trest vo výmere 7 a pol roka z rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011.

Z konečného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach z 24. júna 2020 je zrejmé, že zistil tento „nedostatok“, dôkazom čoho je upustenie od uloženia ďalšieho trestu.

Uloženie súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013 nebolo možné, pretože tomu bránil rozsudok Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/203/2003, z 12. februára 2004 (S59/2018), ktorý „pretrhol“ viacčinný súbeh medzi skutkami zo 14. augusta 2005, 12. februára 2006 a 25. marca 2006 z rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013 a skutkom z 18. januára 2002 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013. Táto nesprávnosť sa nijak nedotkla obvineného, nakoľko rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013 bolo upustené od uloženia súhrnného trestu.

5/ Špecializovaný trestný súd v rozsudku, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5To/7/2016, z 18. augusta 2016 uložil obvinenému Jánovi Tatičovi samostatný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov. Rozhodnutie je správne.

6/ Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/51/2016, z 29. septembra 2016 (skutok z 19. decembra 2014) bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016. Rozhodnutie je vo výroku o treste správne. Je ale pozoruhodné, že tento rozsudok vôbec nebol v nasledujúcich rozhodnutiach Okresného súdu Košice I. vo veci, sp. zn. 7T/58/2015, zohľadnený, hoci skutok z 19. decembra 2014 vo veci Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/51/2016, je v súbehu so skutkom z 8. februára 2015 vo veci, sp.

zn. 7T/58/2015.

7/ Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, z 9. novembra 2017 bol obvinený I. P. uznaný za vinného a bolo upustenie od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016. Ide o nesprávne rozhodnutie vo výroku o treste. Správne mal byť obvinenému uložený jeden súhrnný trest a jeden samostatný trest, a to tak že

a/ skutok z 8. februára 2015 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, je vo viacčinnom súbehu so skutkom z 25. februára 2015 v rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016 a zároveň vo viacčinnom súbehu so skutkom z 19. decembra 2014 v rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/51/2016, z 29. septembra 2016. Súhrnný trest mal byť teda uložený k rozsudku Špecializovaného trestného súdu, a to len za skutok z 8. februára 2015 a zároveň k rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/51/2016, z 29. septembra 2016 (R55/2006 ČR, JTK 14/10) - možno 13 rokov,

b/ skutok z 27. októbra 2009 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, je vo viacčinnom súbehu so skutkami z 28. marca 2009 a 23. decembra 2010 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012. Tento rozsudok ale neobsahuje výrok o treste, pretože výrok o treste bol zrušený rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013 (viď bod 4/ tohto odôvodnenia). Ak by neplatil záver najvyššieho súdu v bode 4/ bolo by potrebné obvinenému uložiť v tejto veci, sp. zn. 7T/58/2015, už druhý súhrnný trest za skutok z 27. októbra 2009 vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012, čo by ale znamenalo, že za skutky z 28. marca 2009 a 23. decembra 2010 by bol dva krát potrestaný, a to nielen týmto súhrnným trestom vo veci Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015 (možno 8 rokov), ale aj rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013 (9 rokov). Takéto dvojité potrestanie za jedno, a to isté nemožno pripustiť, a preto je riešenie vysvetlené v bode 4/.

S ohľadom na uvedené za skutok z 27. októbra 2009 možno uložiť len samostatný trest, a to aj preto, že tento skutok nie je v súbehu ani so skutkami zo 14. augusta 2005, 12. februára 2006, 25. marca 2006 v rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/26/2013, ani so skutkom zo 4. decembra 2006 z rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013, pretože súbeh medzi týmito skutkami „trhá“ trestný rozkaz Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, z 31. mája 2007, doručený obvinenému 6. júna 2007 a tiež prvý rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, z 10. novembra 2008 (k tomu viď R8/1974, R34/1965, R421980, R521971, R57/1977, R50/1978 Česká republika, R29/2000 Česká republika, JTK 19/10),

c/ alebo mohol Okresný súd Košice I vo veci, sp. zn. 7T/58/2015, rozhodnúť o upustení od uloženia súhrnného trestu za skutok z 8. februára 2015 vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016 a vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/51/2016, z 29. septembra 2016 a uložiť samostatný trest za skutok z 27. októbra 2009.

V žiadnom prípade ale nemohlo byť upustené od uloženia súhrnného trestu pre skutok z 27. októbra 2009 vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016, pretože medzi skutkom z 27. októbra 2009 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, a skutkom z 25. februára 2015 v rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016 neexistuje viacčinný súbeh. Tento je pretrhnutý rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012, rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2011, rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2017 a napokon aj rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013.

Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 4To/4/2018, z 30. augusta 2008, zrejme si uvedomujúci vyššie uvedené chyby v rozhodnutí Okresného súdu Košice I, na podklade odvolania obvineného zrušil

rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/58/2015, z 9. novembra 2017, vo výroku o treste a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

8/ Okresný súd Košice I v poradí druhým rozsudkom, sp. zn. 7T/58/2015, zo 17. decembra 2018 rozhodol nesprávne nie len v tom, že znovu rozhodol o vine (výrok o vine ostal právoplatný z prvého rozsudku, pretože krajský súd zrušil prvý rozsudok len vo výroku o treste), ale obvinenému uložil súhrnný trest absolútne nesprávne.

Okresný súd uložil súhrnný trest vo výmere 13 rokov za súčasného zrušenia rozsudkov

- Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016,
- Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013,
- Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013 a
- Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013.

Okresný súd si zrejme neuvedomil, že obvinenému I. P. ukladá trest za dva skutky - z 8. februára 2015 a 27. októbra 2009.

a/ Okresný súd mohol uložiť súhrnný trest za skutok z 8. februára 2015 vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015 a vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/51/2016, z 29. septembra 2016, nemohol tak ale učiniť za skutok z 27. októbra 2009 vo vzťahu k týmto rozsudkom, pretože tento skutok nie je vo viacčinnom súbahu so skutkom z 25. februára 2015 v rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, ani so skutkom z 19. decembra 2014 v rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/51/2016, z 29. septembra 2016. Súbeh „trhajú“ rozsudky, sp. zn. 8T/14/2011, sp. zn. 6T/86/2004, sp. zn. 2T/47/2007 a sp. zn. 3T/126/2013,

b/ Okresný súd nemohol uložiť súhrnný trest za skutok z 8. februára 2015 vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013, pretože ide o recidívu a nemohol uložiť súhrnný trest za skutok z 27. októbra 2010 vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013, pretože viacčinný súbeh medzi skutkom z 27. októbra 2009 a skutkami zo 14. augusta 2005, 12. februára 2006 a 25. marca 2006 v rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013 bol „pretrhnutý“ trestným rozkazom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, z 31. mája 2007 doručený obvinenému 6. júna 2007 a tiež prvým odsudzujúcim rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, z 10. novembra 2008.

c/ Okresný súd nemohol uložiť súhrnný trest za skutok z 8. februára 2015 vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. . 6T/86/2004, zo 16. januára 2013, pretože ide o recidívu a nemohol uložiť súhrnný trest za skutok z 27. októbra 2009 vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013, pretože viacčinný súbeh medzi skutkom z 27. októbra 2009 a skutkom z 18. januára 2002 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, zo 16. januára 2013 „trhá“ rozsudok Okresného súdu Košice II, sp. zn. 4T/203/2003, z 12. februára 2004 (S59/2018), ale aj trestný rozkaz Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, z 31. mája 2007 doručený obvinenému 6. júna 2007 a tiež prvý odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, z 10. novembra 2008.

d/ Okresný súd nemohol uložiť súhrnný trest za skutok z 8. februára 2015 vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013, pretože ide o recidívu a nemohol uložiť súhrnný trest za skutok z 27. októbra 2009 vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013, pretože viacčinný súbeh medzi skutkom z 27. októbra 2009 a skutkom zo 4. decembra 2006 v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, zo 4. marca 2013 „trhá“ trestný rozkaz Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/47/2007, z 31. mája 2007 doručený obvinenému 6. júna 2007 a tiež prvý rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/86/2004, z 10. novembra 2008.

Proti tomuto absolútne nesprávne druhému rozsudku Okresného súdu Košice I podal odvolanie

prokurátor (č. l. 1054, 1082) a Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 4To/30/2019, zo 7. mája 2019 (č. l. 1100 - 1109) zrušil v poradí druhý rozsudok Okresného súdu Košice I a správne poukázal na nezákonné a opätovné rozhodnutie aj o vine obvineného.

9/ Okresný súd Košice I v poradí tretím rozsudkom, sp. zn. 7T/58/2015, z 11. septembra 2019 rozhodol v súlade s § 166 Trestného poriadku už len výrokom o treste a v podstate tak, že skopíroval tento výrok z v poradí druhého rozsudku. Opäť rozhodol absolútne nesprávne vo výroku o treste. Zopakoval tak chyby, na ktoré poukázal najvyšší súd v bode 8/ tohto odôvodnenia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor (č. l. 1153) a krajský súd uznesením, sp. zn. 4To/133/2019, z 24. júna 2020 zrušil v poradí tretí rozsudok Okresného súdu Košice I z 11. septembra 2019 a upustil od uloženia súhrnného trestu za skutok z 8. februára 2015 a upustil od uloženia ďalšieho trestu za skutok z 27. októbra 2009, a to vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016.

+ + +

Otázkou, ktorú treba zodpovedať je či konečným rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach z 24. júna 2020 v spojení s predchádzajúcimi rozhodnutiami okresného súdu z 9. novembra 2017, 17. decembra 2018 a 11. septembra 2019 a rozhodnutiami Krajského súdu v Košiciach z 30. augusta 2018 a 7. mája 2019 došlo k porušeniu zásady zákazu reformatio in peius (ďalej už len zásady ZRIP). Najvyšší súd odpovedá, že nedošlo, a to z nasledujúcich dôvodov.

V predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia najvyšší súd vysvetlil, ako malo byť vo veci, sp. zn. 7T/58/2015 (ale aj v iných veciach) správne rozhodnuté. (bod 7/, 8/). Správne a v súlade so zákonom by mal obvinený vykonať jeden súhrnný trest za skutok z 8. februára 2015 vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016, a to vo výmere približne 13 rokov (viď bod 7a/) a jeden samostatný trest za skutok z 27. októbra 2009 vo výmere od 3 do 10 rokov (viď bod 7b/) a ďalších 9 rokov z rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013. Tento rozsudok Okresného súdu Trebišov nemohol byť zrušený žiadnym ďalším rozhodnutím. Ak by aj Okresný súd Košice I v prvom svojom rozsudku upustil od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Špecializovaného trestného súdu (skutok z 8. februára 2015) a neuložil žiadny trest za skutok z 27. októbra 2009, nezmenil by realitu, a to povinnosť obvineného vykonať trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov z rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-2T/33/2015, zo 17. marca 2016 a povinnosť vykonať súhrnný trest vo výmere 9 rokov z rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013. Ak by najvyšší súd dobromyseľne neposúdil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013 vzťahujúc jeho zrušujúce účinky aj na výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/14/2011, zo 16. mája 2012 musel by obvinený vykonať ďalší súhrnný trest vo výmere približne 8 rokov.

Ak by Okresný súd Košice I už v prvom svojom rozsudku z 9. novembra 2017 rozhodol správne, pribudla by obvinenému povinnosť vykonať ďalší samostatný trest za skutok z 27. októbra 2009 (vo výmere 3 až 10 rokov) a akékoľvek zákonné hoci aj minimálne navýšenie trestnej sadzby by bolo pre obvineného nepriaznivejšie ako nesprávne, ale pre obvineného prospešnejšie rozhodnutie o upustení od uloženia súhrnného trestu.

Ak sa teda obvinený v odvolaní proti prvému rozsudku domáhal uloženia súhrnného trestu, opomenul skutok z 27. októbra 2009, a tak v konečnom dôsledku podával odvolanie buď účelovo alebo z nevedomosti vo svoj neprospech a nie v prospech.

Pokiaľ obvinený a obhajca ovládajú pravidlá pre ukládanie súhrnného trestu, potom odvolanie proti prvému rozsudku Okresného súdu Košice I malo „šibalský" charakter smerujúci k „zmäteniu" okresného súdu, čo sa mu aj podarilo. Na základe ich odvolania neexistovala žiadna možnosť na zákonné

rozhodnutie, ktoré by bolo pre obvineného ešte priaznivejšie ako upustenie od uloženia súhrnného trestu v prvom rozsudku.

Okresný súd v „zmätku“ v druhom rozsudku rozhodol v rozpore so zákonom výrazne v prospech obvineného, keď „vynuloval“ 9-ročný trest z rozsudku Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 3T/126/2013, z 8. augusta 2013.

Rozhodujúcim momentom pre vyriešenie otázky zákazu reformatio in peius bolo podanie odvolania prokurátorom proti druhému a tretiemu rozsudku Okresného súdu Košice I zo 17. decembra 2018 a z 11. septembra 2019. Ak sa prokurátor domáhal zákonného rozhodnutia aspoň takého, ako bolo učené v prvom rozsudku z 9. novembra 2017, v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu zásady ZRIP.

K porušeniu zásady ZRIP by došlo vtedy, ak by prokurátor nepodal odvolanie proti druhému a tretiemu rozsudku Okresného súdu Košice I a krajský súd by rozhodol tak, ako teraz rozsudkom, sp. zn. 4To/133/2019, z 24. júna 2020. V prípade absencie odvolania prokurátora (čo sa nestalo) proti druhému a tretiemu rozsudku Okresného súdu Košice I zo 17. decembra 2018 a z 11. septembra 2019 by neostalo krajskému súdu iné len „zakonzervovať“ absolútne nesprávne a nezákonné rozhodnutie Okresného súdu Košice I v druhom a treťom rozsudku o „vynulovaní“ 9 ročného trestu.

Extrémne nezákonné rozhodnutia, ktoré sú pre obvineného priaznivejšie (druhý a tretí rozsudok Okresného súdu Košice I), nemôžu obstáť, po podaní odvolania prokurátorom v neprospech obvineného, v porovnaní s relatívne zákonným rozhodnutím (prvý rozsudok Okresného súdu Košice I) pokiaľ obvinenému v prvom rozhodnutí nebol uložený žiadny trest.

Ak bolo hrubé a vážne porušenie zákona v prospech obvineného (druhý a tretí rozsudok Okresného súdu Košice I) napravené na podklade odvolania prokurátora, nemožno hovoriť o porušení zásady ZRIP.

Pre lepšie pochopenie zásady ZRIP najvyšší súd uvádza tento príklad.

- prvým rozsudkom uloží súd obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 2 roky nepodmienečne. Odvolanie podá len obvinený vo svoj prospech, krajský súd zruší rozsudok okresného súdu a vec vráti okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie,
- druhým rozsudkom uloží súd prvého stupňa obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 1 rok nepodmienečne. Proti druhému rozhodnutiu podá odvolanie len prokurátor v neprospech obvineného. Krajský súd zruší druhý rozsudok okresného súdu a vec mu vráti na nové prejednanie a rozhodnutie,
- tretím rozsudkom uloží súd prvého stupňa obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 2 roky nepodmienečne (ako v prvom rozsudku). Proti tretiemu rozsudku podá odvolanie len obvinený vo svoj prospech. Krajský súd zamietne odvolanie obvineného ako nedôvodné.

V takejto situácii nejde o porušenie zásady ZRIP, nakoľko v novom konaní - po zrušení prvého rozsudku okresného súdu, ktoré trvá až do konečného rozhodnutia vo veci samej, nedošlo k zhoršeniu postavenia obvineného. K porušeniu zásady ZRIP by došlo vtedy, ak by súd prvého stupňa v treťom rozsudku (na podklade odvolania prokurátora) uložil obvinenému prísnejší trest ako v prvom rozsudku napr. 3 roky.

Ak by uvedené neplatilo (ako sa domáha dovolateľ), musel by prokurátor, a to doslova, podávať odvolanie v neprospech obvineného vždy proti prvému rozsudku súdu prvého stupňa, hoci by ho považoval za správny a zákonný. Takéto odvolanie prokurátora by bolo absolútne formálne a bezobsažné podané pro forma len preto, aby niekedy v budúcnosti nedošlo k porušeniu zásady ZRIP. Takýto právny stav - povinnosť prokurátora podať odvolanie v neprospech obvineného proti každému rozhodnutiu, nemožno považovať za akceptovateľný, a preto ani súladný s materiálnym obsahom zásady ZRIP. Zásada ZRIP nemôže, a to ani neformálne vyvolať povinnosť (pre každý prípad) podať odvolanie prokurátorom vždy v neprospech obvineného.

Záver všeobecne.

Ak obvinený podá odvolanie vo svoj prospech proti prvému rozsudku okresného súdu a súd prvého stupňa (po zrušení prvého rozsudku krajským súdom) rozhodne druhým rozsudkom v jeho prospech, pričom následne prokurátor podá odvolanie v jeho neprospech proti druhému rozsudku súdu prvého stupňa (po zrušení druhého rozsudku krajským súdom), v dôsledku čoho súd prvého stupňa rozhodne tretím rozsudkom tak, ako v prvom rozsudku nedochádza k porušeniu zásady ZRIP, pretože nedošlo k zhoršeniu postavenia obvineného oproti prvému rozsudku (táto vec).

Ak bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený v dôsledku odvolania podaného v prospech obvineného, zrušený rozsudok vo všetkých jeho výrokoch vytvára hranice, ktoré v ďalšom konaní nemôžu byť prekročené v neprospech obvineného.

Obvinený v dovolaní argumentuje, že túto hranicu vytvára druhý rozsudok súdu prvého stupňa, čo považuje najvyšší súd s ohľadom na vyššie uvedené za neakceptovateľné.

Záver konkrétne.

Obvinený podal odvolanie proti prvému rozsudku, čím docielil druhý pre neho prospešnejší, ale absolútne nezákonný druhý rozsudok. Proti druhému rozsudku podal odvolanie prokurátor v neprospech obvineného, v dôsledku čoho súd vydal v poradí tretí znova nezákonný rozsudok (vo výroku o treste zhodný s druhým rozsudkom). Proti tretiemu rozsudku opäť podal odvolanie prokurátor v neprospech obvineného. Na podklade čoho bol v konečnom dôsledku vydaný záverečný rozsudok Krajského súdu v Košiciach s účinkami v podstate zhodnými s prvým rozsudkom súdu prvého stupňa.

Ako je vidieť všetky nezákonnosti prospešné pre obvineného boli odstránené na podklade odvolaní prokurátora podaných v neprospech obvineného, pričom konečné rozhodnutie - „neuloženie žiadneho trestu“ je zhodné s prvým rozhodnutím - „neuloženie žiadneho trestu“, nezhoršilo postavenie obvineného, a tak ani nemohlo podľa názoru najvyššieho súdu dôjsť k porušeniu zásady ZRIP.

So zreteľom na uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.